

DE GROENIE ZEGGIE

jaargang 39

nr.4 december 2023

Afdelingsblad IVN Amstelveen

Samenstelling Bestuur

Voorzitter	vacant
Secretaris	Hans Seijlhouwer ivnamstelveen@live.nl
Correspondentie- adres	IVN Amstelveen R. Blokland Paterlaan 19 1183 WL Amstelveen
Penningmeester	Ina Wisselink inawisselink@planet.nl
Lid	Henk Breij henk-en-jenny-breij @kpnmail.nl
Lid	Aad van Paassen a.van.paassen@online.nl
Lid	Nel Bolt nel.boltklugkist@gmail.com
Lid	Jan van Willigenburg j.willigenburg@cloudemail.nl
Bank	NL57TRIO 0320 6724 76 t.n.v. IVN Amstelveen
Website	www.ivn.nl/afdeling/ amstelveen

Van het bestuur

Vlak na Sinterklaas zaten we met het bestuur in een wat informele setting bij Abina te praten over zaken die in de toekomst zullen gaan spelen. BOTO is de naam die we aan dit overleg hebben gegeven: Benen Op Tafel Overleg.

Twee jaar geleden voor het eerst gedaan, om met elkaar te kijken welke thema's er in de nabije toekomst op de rails kunnen worden gezet. Dit keer stond voornamelijk het jubileumjaar 2025 op de agenda. We bestaan dan 40 jaar en daar moet je natuurlijk iets mee. Zo'n overleg moet je vooral zien in de sfeer van ideeënvorming in plaats van dat er meteen al complete voorstellen op tafel komen.

Regeren is vooruitzien zal ik maar zeggen.

Een ander leuk vooruitzicht ligt verborgen in de deelname aan de zogenaamde "Toekomstversnellers", een prijsvraag van de provincie Noord Holland. Doel is om de bermen van de Middenweg in de Bovenkerkerpolder weer de bloemrijke bermen te maken die ze in de jaren 2014 en 2015 waren. Daarna zijn de bermen weer vergrast en veel minder fleurig geworden. Als onze inzending beloond wordt, dan komt er een stevige geldsom beschikbaar om dit te realiseren en ook de gemeente draagt dan een steentje bij.

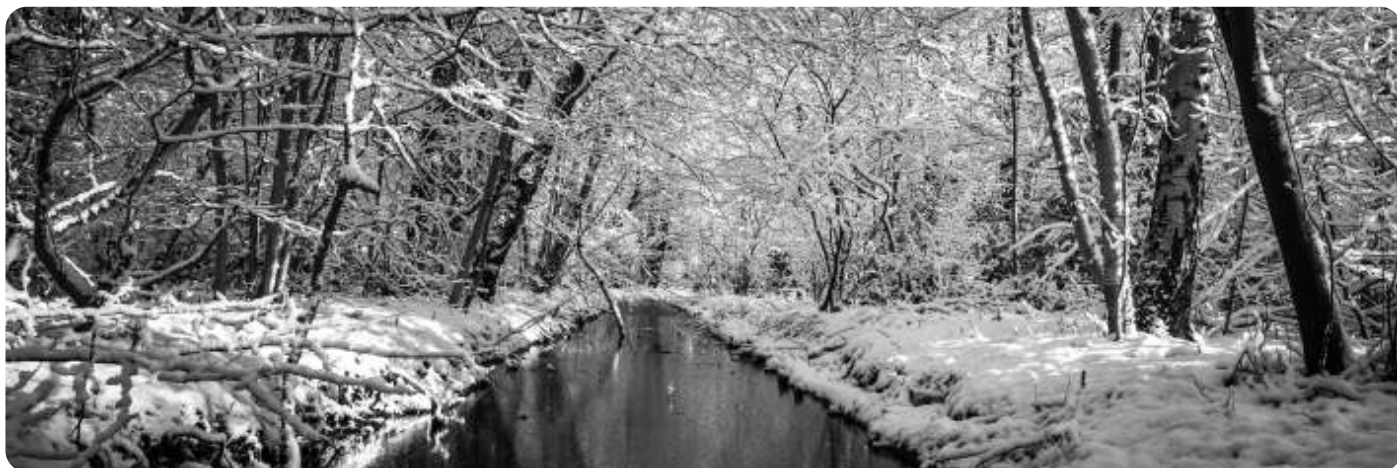
Mooie dingen om naar uit te kijken.

Namens het bestuur wens ik iedereen goede feestdagen toe.

Henk Breij

**Adres voor bijeenkomsten en cursussen
"De Arc"
Jeanne d' Arclaan 8 te Amstelveen**

**Wij zijn blij met uw kopij
Graag inleveren voor 10 februari 2024
bij hettykok@outlook.com**

foto Diana Dobrosch

De Groene Zegge

IVN Amstelveen - december 2023

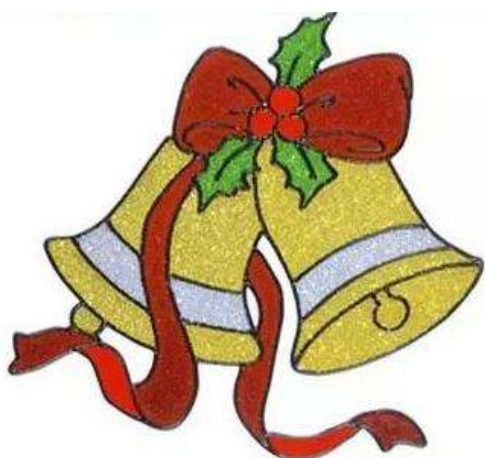

De redactie van de Groene Zegge

wenst alle lezers

fijne feestdagen

en een gezond en natuurrijk 2024

Inhoud

- 2 Van het bestuur
- 4 Nieuwjaarsbijeenkomst
HOVO cursus
- 5 Slang in de tuin
Fotocursus voor beginners
- 6 In de Ecuadoriaanse nacht
- 7 Rondleidingen IVN-Amstelveen
- 8 Het Groene Zegje
Stilte a.u.b!
Vacature
- 9 Nieuwe IVN Natuur app
- 10 IM Willem Colenbrander
Activiteitenoverzicht
- 11 Ijsbaard in Bovenkerk
- 12 Waarnemingen
- 13 Van de penningmeester
Sudoku
- 14 Coördinatoren

Nieuwjaarsbijeenkomst

Het bestuur van IVN Amstelveen nodigt leden, donateurs en belangstellenden uit om op

ZONDAG 7 JANUARI

elkaar, onder het genot van een hapje en een drankje, een goed nieuwjaar te wensen.

U bent van harte welkom **tussen 12.00 en 14.00 uur** in "de Arc", Jeanne d'Arclaan 8, Amstelveen.

Voorafgaand is er een rondleiding door de Middelpolder, start om 10.00 uur bij de Jeanne d'Arclaan.

Graag tot 7 januari

Cursus biologie

**De bodem:
diversiteit en functies
van het leven onder het maaiveld**

De bodem is het "groeimedium" waarop we leven en waarvan onze voedselproductie afhankelijk is. Tegelijkertijd wordt de bodemgezondheid over de hele wereld bedreigd door erosie, verdroging, overdadige afdekking, stikstofdepositie en vervuiling. Met de slogan: **Red onze bodems!** is een internationale beweging gaande.

Onder het maaiveld leeft een complexe wereld van bacteriën, schimmels en kleine kruipende en gravende dieren. Ze maken gangen en tunnels, ze vreten humus en dode planten, ze knabbelen aan plantenwortels en verwerken kadavers en mest. Hun activiteit is essentieel om de bodem gezond te houden en de kringlopen in de natuur te ondersteunen.

Docent prof. dr. Nico van Straalen

6 colleges:
woensdag 24 januari t/m 28 februari 2024

11.00 – 13.00 uur

Prijs: € 192,- (inclusief gedrukte syllabus)

Uiterlijk 10 januari aanmelden

Hoe komt het puttertje aan zijn namen ?

Het puttertje is een vogeltje waar je blij van wordt. Dat vonden de mensen in de Gouden Eeuw ook en daarom was het in die tijd een populaire kooivogel. En hij is niet alleen mooi, maar ook slim en behendig. Een geliefd trucje dat hij in gevangenschap leerde, was het putten van drinkwater uit een miniatuurwaterput met een miniscuul emmertje aan een touw. Daar dankt hij zijn naam aan. Zijn andere naam -distelvink- dankt hij aan zijn voorliefde voor distelzaden.

bron: Roots

putter

foto Guido Klerk

Slang in de tuin

In september verscheen er een berichtje in de 'buurt-app' van mensen uit hetzelfde huizenblok: "Er ligt een slang op de loungebank in onze tuin. Is hij misschien van jullie; kom hem dan halen. Wij hebben ook de dierenambulance gebeld." Daarbij een foto van een uit de kluiten gewassen, oranje met gele slang van meer dan 1 meter.

Een andere buurman wist dankzij internet te melden dat het om een korenslang ging, gelukkig niet giftig maar 'hij kan wel bijten'. Hij zou kampioen zijn in ontsnappen en dat bleek ook wel: toen de dierenambulance arriveerde was hij verdwenen. Enkele buurtbewoners sliepen daarna wat minder rustig...

Enfin, de maand ging voorbij, wij gingen nog ruim een week met vakantie. De slang was bijna vergeten, en op eens lieten mensen aan de andere kant van het rijtje huizen weten de slang te hebben gevonden. Zij hielden hem goed in de gaten, en zo kon de dierenambulance alsnog de slang vangen en naar een hopelijk veilige plek brengen. Maar toen kwam de aap uit de mouw. Bewoners van een huis, waarvan de tuin aan de achterkant van onze huizen grenst, lieten weten dat zij vorig jaar een klein slangetje (nog geen 40 cm) hadden gekocht. Hij was al gauw ontsnapt en vergeten; nu dook hij, flink gegroeid, weer op. Ik heb grote bewondering voor deze slang, die ongezien een jaar heeft weten te overleven, waarschijnlijk op een dieet van ratten, muizen en kleine vogeltjes. Misschien heeft hij wel winterslaap gehouden in onze kruipruimte? Wij zullen het nooit weten.

Gert-Jan Roebersen.

korenslang

Fotocursus voor beginners

Leden van de fotowerkgroep gaan in de maanden maart en april een basis cursus natuurfotografie geven.

Er zijn 3 theorieavonden (14 maart, 21 maart en 4 april) en een excursie (23 maart met als reservedatum 30 maart) naar het Thijssesepark.

Je kan meedoen als je een fotocamera, dus geen telefoon, hebt waarbij je diafragma en sluitertijd zelf kan instellen. We fotograferen dus niet op de automaat.

De cursuskosten bedragen € 50 euro voor IVN-leden en € 60 voor niet leden.

Opgeven kan alleen via www.ivn.nl/afdeling/amstelveen/cursussen-over-de-natuur

Er wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

1. De techniek van de fotografie
2. Compositie van een foto
3. Fotograferen bij verschillende weertypen
4. Fotograferen van bloemen, vogels, paddenstoelen, insecten en landschappen

En natuurlijk ga jij zelf met de camera aan de slag.

Er is plaats voor twaalf cursisten.

De docenten zijn Elly Riemens, Henk Breij, Piet de Boer, Henk Fritscheck, Jeannette Schenk en Marga Ronhaar.

Op pad in de Ecuadoriaanse Nacht.

Avonturen in het Amazoneregenwoud

Jaren geleden had ik al de Lonely Planet over Ecuador gekocht, maar tot een daadwerkelijk bezoek was het nog niet gekomen. Tot oktober dit jaar. En wauw, wat een mooi, afwisselend en interessant land is Ecuador! Bijzonder was dat we de presidentsverkiezingen konden meemaken en we van de militairen het stembureau mochten bekijken. Er is in Ecuador een vrij strenge stemplicht en je krijgt een fikse boete/straf als je je op een andere plek meldt dan je eigenlijk zou moeten of nog erger, helemaal niet komt. Toch wel uniek om op zo'n moment in het land te kunnen zijn en de kleine volksverhuizing mee te maken.

tarantula

Aan weerberichten doen ze in Ecuador niet, want met zoveel microklimaten is dat gewoonweg niet te doen. Ik denk ook niet dat er veel landen zijn waarin je op één dag:

- 's Ochtends in je zomerjasje kunt vertrekken uit een relaxte en mooie oude stad op 2560m hoogte en met 350.000 inwoners (Cuenca);
- Na een uur rijden een 1,5-2 uur durende wandeling kunt maken in een geweldig ruig natuurpark op zo'n 4000m hoogte en bij 9 °C (Cajas National Park);
- Met de bus in een paar uur kunt afdalen tot zeeniveau en een schitterende boottocht kunt maken door een mangrovegebied bij ruim 30 °C (Churute Mangroves Ecological Reserve); en
- Voor het donker kunt aankomen in een stad met 3 miljoen inwoners, waar de leguanen in het park liggen, maar waar de veiligheidssituatie helaas te wensen overlaat (Guayaquil).

Hoewel ik heb genoten van alle 21 dagen die ik in Ecuador was en er meerdere gebieden echt top waren, was ik zeker onder de indruk van het Amazoneregenwoud. We zaten in een mooie eco-lodge met schitterende huisjes (waarbij ik wel een tarantula als huisgenoot had!) en zeer deskundige gidsen. We bezochten een lokale gemeenschap, gingen vroeg in de ochtend vogel spotten, leerden over de flora en fauna in het primaire en secundaire regenwoud, maakten mooie boottochten en visten (weinig succesvol) op piranha's.

ijsvogel

Echter, echt bijzonder waren de avondtochten. Rond de lodge maakten we een wandeltocht gericht op het vinden van insecten en kikkers en een soort 'Fata Morgana' kanotocht, waarbij we op zoek gingen naar kaaimannen. Hoewel de tochten niet zo lang duurden, zagen we onwijs veel: Het regenwoud bruist ook nachts van het leven: van enge griezels (enorme kogelmieren en zeer giftige bananenspinnen), irritante vliegende en stekende schepsels, tot lief uitziende kikkertjes en slapende ijsvogels. Gelukkig was er voldoende tijd om ook foto's te maken en voor verwondering. Het zal nog even duren voordat ik alle foto's heb uitgezocht, maar voor deze Groene Zegge alvast een kleine selectie.

tekst en foto's Saskia Persoon
wordt vervolgd,

Rondleidingen IVN-Amstelveen door de jaren.

Op zondag 3 februari 1985 om 2 uur 's middags sloot ik me aan bij een groep mensen die voor De Braak ter hoogte van de banpaal stond te wachten. Verdeeld over enkele groepen werden de mensen rondgeleid door het park. Zelf liep ik mee met Ben Nijman, mijn eerste kennismaking met het IVN.

IVN Amstelveen kent een lange traditie van rondleidingen voor het grote publiek. Voor meer leden geldt dat ze ooit via een rondleiding in contact zijn gekomen met IVN Amstelveen.

Destijds waren de rondleidingen op de eerste zondagmiddag van de maand volgens een vast schema. Broersepark, De Braak en Thijssepark kwamen elke drie maanden aan de beurt. Naast dit vaste schema was er meestal nog een extra rondleiding eind juni bij de Poel en soms later nog één in het Meanderpark of bij Elsenhove. Een schema welke gidsen de rondleiding verzorgden was er niet. De zaterdagmorgen voorafgaand aan de rondleiding was een voorrondleiding waarbij het afwachten was wie kwam. Stieni Reinders was coördinator van de rondleidingen en vroeg welke gidsen zondag wilden rondleiden. De opkomst was ook toen afhankelijk van het weer en het jaargetijde. Tien mensen werd een slechte opkomst genoemd. Een aantal gidsen kon dan onverrichterzake weer naar huis. Maar als een rondleiding werd aangekondigd in het Amstelveens Nieuwsblad en het Amstelveens Weekblad en soms zelfs in Trouw, dankzij Henk van Halm, kon het aantal flink oplopen. In het Thijssepark zijn wel eens meer dan honderd mensen verdeeld over twaalf groepen het park in gegaan.

Toen de koopzondag in Amstelveen werd ingevoerd, werden de reguliere rondleidingen verplaatst naar de tweede zondag van de maand. Nog later vond een verplaatsing plaats van 's middags naar 's morgens. Het vaste schema van drie parken is verlaten, zodat ook andere locaties een vaste plek kregen. Daarbij kwam ook ruimte voor een fietsexcursie. In het jaarlijks vastgelegde schema werd tevens afgesproken welke gidsen per rondleiding aanwezig waren.

Prachtig weer voor Poel-wandeling

AMSTELVEEN — Het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN) organiseert afgelopen zondag een zeer geslaagde rondleiding langs de Amstelveen Poel. Er was sprake van een goede belangstelling. Uiteraard was het prachtige weer hier debet aan.

De publiciteit heeft zich verplaatst naar internet, maar de grote aantallen van weleer komen niet meer terug. De regenachtige rondleiding in november was vorig jaar een dieptepunt met slechts één bezoeker. Dit jaar is daarom besloten de rondleiding in De Braak anders aan te pakken. De start was in het Uiterton-gebouwtje met koffie en een korte presentatie over De Braak door Henk Breij en over korstmossen door Annemarie Kaffka. In de rondleiding werd veel aandacht gegeven aan korstmossen, mossen en paddenstoelen. Op de voorrondleiding waren vijf vers afgestudeerde natuurgidsen aanwezig, waarvan drie op zondag in actie kwamen. Deelname was alleen mogelijk door opgave vooraf. Het maximale aantal van 21 deelnemers werd ruim van te voren gehaald. En er werd gevraagd om een vrijwillige bijdrage voor de kosten.

In een uiterst regenachtige herfst was het weer juist deze zondag heel mooi.

Henk Glas

Het Groene Zegje

Denkend aan boeken

Allebei aan de prijs, maar vooruit, het cadeau-seizoen is weer aangebroken en beter een duur boek dan geen boek! En nog beter, twee boeken. Dit gezegd hebbende.

Als je van discussie houdt, begin een canon. Van geschiedenis tot musea, van literatuur tot voedsel. Er is wel een canon van. Typisch Nederlands? Dat weet ik niet, maar het past prima bij onze volksaard: indelen en vergaderen. Maar als al dat gedoe leidt tot een fraai boek, dan ben ik meer dan tevreden. Dat ben ik dan ook met de *Canon van de Nederlandse natuur*. Het boek begint met Geosmine. Ga ik niet uitleggen, dit is geen recensie, slechts een signaaling. Via de Vliegenschwam, de Haring, de Hollandse Linde, het Sneeuwkllokje, het Schrijvertje en de Vondelparksluipwesp (ja die bestaat) komt het boek terecht bij een dankbetuiging. Aan Gerrit Jan de Bruyn, opleider van honderden IVN-natuurguiden. Kijk dat vind ik dan ook leuk. Prachtig boek. Zeer leesbaar geschreven en ik leerde er een hoop van.

Caspar Janssen stelt, zoals hij zelf zegt, honderd landgenoten aan ons voor. De pasfoto's, eigenlijk prachtige tekeningen, werden gemaakt door Margot Holtman (een deel van haar tekeningen wordt binnenkort tentoongesteld in de Amsterdamse Boekhandel in Buitenveldert). En het zijn weliswaar allemaal landgenoten, maar ik wed dat menigeen geen idee had. Ooit gehoord van de Meer-vleermuis, of de Najaarsspanner? Of van het Harig Porseleinkrabbetje, de Grote Clausilia, de Kwabaal, de Snotolf, de Langneussteurgarnaal, of van zoiets mals als de Wesp-spin? Allemaal worden ze beschreven, in honderd relatief korte stukjes (het waren immers columns uit *De Volkskrant*) en nu houd ik op, ik ga over het Stomp Elfje lezen.

Dick de Vos, *Canon van de Nederlandse Natuur*, KNNV Uitgeverij, Zeist 2023, ruim voorzien van foto's en tekeningen, 240 pagina's, € 32,95

Caspar Janssen, *Aard van het beestje de beekprik, de wielewaal en 98 andere landgenoten*, met 98 illustraties door Margot Holtman, Atlas Contact, Amsterdam 2023, 336 pagina's, € 29,99

Hans Seijlhouwer

Stilte a.u.b.!

Geregeld word ik om 7 uur 's ochtends gewekt door overvliegende vliegtuigen. Bij 'gunstige' wind gaat het de hele dag door, elke paar minuten tot zeker 11 uur 's avonds. Onze omgeving is lawaaiig; behalve Schiphol hebben we de A9 in de achtertuin. Dat merk je bij een rondleiding in Amstelveen-noord of een wandeling langs de Ouderkerkerplas. Na vele jaren Oost-Indisch doof te zijn geweest voor klachten van omwonenden, toont (de leiding van) Schiphol nu begrip voor hun bezwaren. Zo niet de KLM: die procedeert vanwege dreigende vermindering van het aantal toegestane vluchten tegen de staat, die tijdens de coronapandemie het bedrijf nog gered heeft. Wat mij betreft laten ze bij een volgende crisis onze 'nationale trots' lekker failliet gaan.

Deze zomer was even de buurtschap Zwarte Haan, aan de Waddenkust, in het nieuws. Het is daar 's nachts erg stil en donker, je kunt daar nog de Melkweg zien. De gemeente heeft het plan om er een sterrenwacht te bouwen met trekkershutten. De bewoners willen niet dat hun rust daardoor verstoord wordt. Anderen vinden dat zij geen exclusief recht op stilte hebben, maar ik geef hen gelijk. Geluidshinder is een groot en toenemend gezondheidsprobleem. In ons dichtbebouwde land lopen overal verkeerswegen, en dan zijn er ook nog de vliegtuigen. Verkeerslawaai verstoort de slaap, en veroorzaakt ergernis en stress. Hier en daar zijn stiltegebieden aangewezen, waar je alleen natuurgeluiden kunt horen, en waar je kunt bijkomen van de drukte in je omgeving. Helaas zijn stiltegebieden niet echt stil: gemotoriseerd verkeer in de buurt is niet verboden, en geluidwerende maatregelen zijn niet verplicht. Van de gekke is dat stiltegebieden soms met veel bombarie worden aangekondigd met bordjes, en voorzien van een parkeerplaats en bankjes. Dan komt er veel bezoek, en is het met de stilte gedaan. Een voorbeeld van hoe het wel moet is het Vogeleiland in het Amsterdamse Bos: dat staat niet op de richtingbordjes (behalve vlakbij) en daarom verdwaal ik vaak op weg ernaartoe. Maar vliegtuigen gaan ook daar over...

In de Randstad zijn nauwelijks plaatsen te vinden waar het nog stil is. Misschien hier en daar in de duinen, maar met dank aan de Polderbaan gaan daar ook vliegtuigen overheen. Tijdens een vakantie kwam ik in het Dwingelderveld: in de buurt van de radiosterrenwacht aldaar is gemotoriseerd verkeer verboden, en hebben mobieltjes geen bereik. Daar zag ik mensen met gehuurde elektro-scooters. Maar even verderop kwam ik een (illegale?) bromfietser met benzinemotor tegen.

Als ik een plek zou vinden waar het heerlijk stil is, zou ik dat aan niemand vertellen.

Gert-Jan Roebersen.

Goed bericht!

Tot mijn grote plezier kan ik vertellen dat er een heel aantrekkelijke vacature is ontstaan bij onze afdeling, namelijk coördinator van de Insectenwerkgroep. Er zijn natuurlijke enkele voorwaarden, hoewel daar heel coulant mee zal worden omgegaan. Enige vaardigheid met sociale media is een aanbeveling, vanwege de zeer actieve app-groep. Kennis van insecten is geen noodzaak aangezien de leden zelf nog niet volleerd zijn, maar wel zeer bevlogen. Meer informatie bij:

Els Poel (epoelhellinga@gmail.com)

Amstelveense routes in de nieuwe IVN-Natuurapp

IVN-Natuurapp

Er is een nieuwe IVN-Natuurapp ontwikkeld met daarin routes door heel Nederland (wandelingen, trek-, fiets- en kano-tochten). Daarnaast staan de natuuractiviteiten van alle IVN-afdelingen erin.

De IVN-Natuurapp komt in de plaats van de IVN-Routesapp. De oude IVN-Routesapp voldeed niet meer aan alle eisen die er aan apps gesteld worden, daarom is deze nieuwe app ontwikkeld.

Op 1 november 2023 zou deze nieuwe IVN-Natuurapp met een 'soft launch' live gaan. Helaas is dat toen niet gelukt en nu (9 november) is gepland dat op 13 november de nieuwe app in gebruik wordt genomen. Hopelijk is dat inmiddels gelukt.

De 'soft launch' betekent dat de app met beperkte publiciteit beschikbaar is gesteld. Dit geeft de ontwikkelaar van de app de kans om nog bepaalde zaken zoals de kaart met routes te voltooien. Ook wordt er de nodige feedback verzameld en sommige IVN-afdelingen moeten de routes nog goed overzetten vanuit de oude omgeving. In het voorjaar zal de app groots worden aangekondigd en onder de aandacht gebracht.

Ingebruikname van de nieuwe app

Wanneer je de IVN-Routesapp al geïnstalleerd hebt, krijg je een melding om deze te updaten. De IVN-Routesapp wordt dan automatisch omgezet naar de nieuwe app. Als je de oude app nog niet op je mobiel hebt, dan kun je de nieuwe IVN-Natuurapp (na de ingebruikname op 13 november) vinden in de Google Play Store of in de App Store. De app is gratis te downloaden.

Amstelveense routes

Er staan nu (begin november) twee wandelingen van IVN Amstelveen bij de bijna 500 routes in de IVN-Natuurapp, namelijk: 'Lente in De Braak' en 'Het Schinkelbos'.

Het plan is om meer Amstelveense routes erin te gaan zetten, dus wellicht staan er nu al meer in de app. Bij de (nieuwe) tab Routes op de website IVN Amstelveen vind je het overzicht met alle Amstelveense routes, zie <https://www.ivn.nl/afdeling/amstelveen/routes/>. In de app zit een filtermechanisme, zodat je kunt kiezen om bijvoorbeeld alleen wandelingen in een bepaalde provincie van een bepaalde lengte te zien.

Elke wandeling bestaat uit een algemene inleiding (ook te vinden op de website, zie bijvoorbeeld <https://www.ivn.nl/afdeling/amstelveen/natuurroutes/lente-in-de--braak/>), een routekaart met daarop groene rondjes die bezienswaardigheden (of POI's, Points of Interest) aangeven, met daarbij een beschrijving, meestal foto's en soms geluiden.

Met navigatie op je mobiel kun je de gekozen route volgen. Als je in de buurt van een groene rondje – een bezienswaardigheid – komt, verschijnt de beschrijving van dat groene rondje. Maar ook thuis kun je de wandeling op je mobiel zien en de beschrijvingen bij de bezienswaardigheden lezen door ze aan te klikken.

De wandeling 'Lente in De Braak' is gemaakt als eindexamenopdracht voor de natuurgidsopleiding door Annemarie Kaffka, Claire Steinmetz, Ingrid de Winter en mijzelf.

De wandeling 'het Schinkelbos' is een bewerking van een bestaande beschreven wandeling van Henk en Jenny Breij. Aan de bestaande wandeling zijn bezienswaardigheden (POI's) toegevoegd, er is wat tekst veranderd en ook zijn er nieuwe foto's van o.a. Ingrid de Winter, Piet de Boer en mijzelf opgenomen.

En misschien is er inmiddels al een derde wandeling opgenomen....

Hopelijk vinden jullie de wandelingen leuk en interessant. Mochten jullie commentaar of opmerkingen hebben op de nieuwe app of op de inhoud van de Amstelveense wandelingen, dan graag een mail naar cjm.vandeudekom@hetnet.nl.

Irene van Deudekom

foto Piet de Boer

Mistletoe

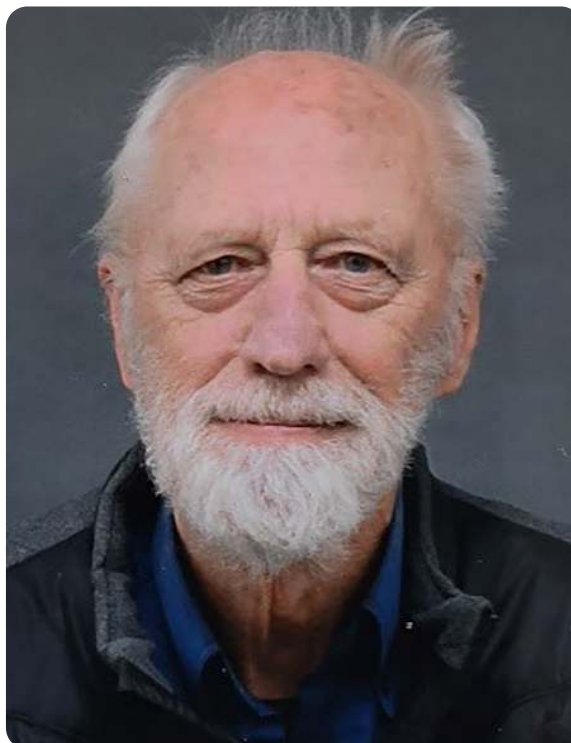
Maretak - ook bekend onder zijn Engelse naam *mistletoe* - is een bolvormige struik, die merkwaardig genoeg boven in loofbomen groeit. Bij voorkeur in populieren, maar ook in kersen, appels en andere loofbomen. Omdat maretak zelf groen blijft, valt hij extra op als die bomen hun bladeren kwijt zijn. Met zijn bladgroen kan maretak zijn eigen suikers aanmaken, maar met zijn wortels tapt hij water met voedingszouten af van zijn gastheer. Hij parasiteert dus half. In Nederland komt de maretak in Zuid-Limburg veel voor.

bron: Roots

maretak

aquarel van Nel Bolt

Willem Colenbrander overleden.

De 'oude generatie' IVN-ers hebben hem goed gekend, een IVN-er in hart en nieren.

Zijn enorme kennis en gedrevenheid werden zeer gewaardeerd door de cursisten van o.a. de NGC, de Mossencursus en de Insectencursus. Ik kijk met veel plezier terug op onze samenwerking als cursusleider. Zijn bevoegenheid was aanstekelijk. Voor mij een natuurvriendje, voor een ander een schaakvriendje, maar ook een groot kunstliefhebber.

Hij overleed op 26 oktober, zoals het op de kaart staat 'Op zijn eigen wijze'. Er staat ook 'We gaan je missen', en dat beaam ik volmondig.

Els Poel

ivn natuur
educatie
Amstelveen

Activiteitenoverzicht

- 7 januari:** Middelpolder
Thema: winter in de polder
Start: 10.00 uur de Arc, Jeanne d'Arclaan 8 Amstelveen
- 11 februari:** Rondje Meerzicht
Thema: Wintervogels en stilte
Start: 10.00 uur Boerderij Meerzicht, Koenenkade 56 Amsterdam
- 10 maart:** Thijssepark
Thema: Stinzenplanten
Start: 10.00 uur naast Prins Bernhardlaan 8 Amstelveen
- 14 april:** Bovenkerkerpolder
Thema: Weidevogels in de polder (fietsexkursie)
Start: 10.00 uur kruising Middenweg / Nesserlaan

Voor activiteiten in het Amsterdamse Bos zie de **boskalender** op hun website.

Voor natuuractiviteiten bij andere IVN afdelingen:

IVN-Amsterdam: Natuuractiviteiten-Amsterdam

IVN-Ronde Venen: Activiteiten -de Ronde Venen & Uithoorn

KNNV: www.knnv.nl/amsterdam

Ijsbaard in Bouenkerk

Ijsbaard is een prachtig natuurfenomeen, dat alleen 's winters te zien is als de temperatuur een aantal graden onder nul is. Voorwaarde voor het optreden van ijsbaard, ook wel ijshaar genoemd, is dat het voor de periode van invallende vorst flink geregend heeft. Ijsbaard is een soort engelenhaar dat te zien is op dode eiken en beukentakken die op de grond liggen. Het proces achter het ontstaan van ijshaar is nog niet zo lang geleden opgehelderd. Verantwoordelijk voor het fenomeen is een schimmel die in het dode hout zit. Deze schimmel heeft er een hekel aan als de leefomgeving te vochtig is, kennelijk voelt de schimmel zich dan niet senang. Om de levensomstandigheden wat aangenamer te maken perst de schimmel vocht uit het hout, dat door zeer fijne poriën naar buiten komt. Als het overtollige water met de buitenlucht in contact komt dan bevriest het onmiddellijk, mits de luchtvochtigheid hoog genoeg is. Als de luchtvochtigheid te laag is dan verdampt het uitgeperste water. Op deze manier ontstaan ijshaartjes (vandaar de naam) die naarmate ze langer worden gaan krullen als engelenhaar. Duizenden van dergelijke ijsharen geven dan uiteindelijk het effect van ijsbaard.

ijshaar bij Drie

. Eind november waren de omstandigheden ideaal om ijshaar te zien, het was flink nat geweest en de temperatuur was 's nachts flink onder nul geweest. We reden naar het Boshuis bij het gehucht Drie om een wandeling door de Veluwe bossen te maken. Meteen na de koffie in het Boshuis zagen we al een "bosje" ijshaar op een tak zitten. Verderop zagen we het op nog veel meer plekken en we schoten wat plaatjes. Jenny nam een takje mee naar huis waar ijshaar op zat, dat natuurlijk onmiddellijk smolt toen we in de auto stapten. Thuis aangekomen dompelden we de tak onder in de regenton en legden die op de vijverrand om te kijken of ook hier ijsharen uit zouden groeien. De temperaturen gingen die nacht flink onderuit zodat de condities ideaal leken. De volgende ochtend zagen we tot onze verbazing dat er inderdaad ijsharen uit het takje gegroeid waren. Onze speurtocht in het Amsterdamse Bos leverde echter geen ijshaar op. De schimmel die verantwoordelijk is voor de vorming van ijsbaard produceert ook een vruchtlichaam in de vorm van een korst die wat blauwig en roze is. De paddenstoel staat bekend onder de naam rozeblauwig waskorstje.

Henk Breij

op de rand van de vijver

Waarnemingen

Augustus (vervolg)

We maken een rondje Noord-Holland, het regent niet en de temperatuur is rond de 21 graden. Niks mis dus. Bij de Abtskolk zien we een grote groep huismussen, 60/70 stuks zeker. Verderop zien we een bonte strandloper, bontbekplevier en vliegend nog eens 4 gierzwaluwen. Ze zijn dus nog niet allemaal weg. Deze blijven ook rondvliegen en zijn duidelijk aan het foerageren. Bij de Petten horen we een grote stern, het geluid komt van de grond en na goed zoeken vinden we de vogel. Hij doet niets raars en lijkt gezond, hopelijk blijft dat zo. Verderop een groep kemphanen en een grotere groep kieviten, kluut en kleine mantelmeeuw. Ook loopt er nog een lepelaar, een oeverzwaluw is actief, een klein groepje vliegt vlak boven een plas en tot onze verrassing is er ook een Temminck strandloper. En verder nog een tureluur, visdief en witte kwikken. Wat een heerlijke dag.

Een bezoek aan het Amsterdamse Bos levert niet veel op, bij Meerzicht boerenzwaluwen. Dat was het dan.

In mijn Vogelbeschermingsagenda staat een foto van een witgatje, maar ze noemen hem een oeverloper. Raar! Dorothee fotografeert een jonge purperreiger in de Middelpolder. Hij heeft nog niet veel vet op de botten en ziet eruit als een voorwereldlijke vogel.

Op weg naar Krommenie rijden we op de A9 en zien we twee lepelaars, langs de N203 tellen we 30 grote zilverreigers.

bonte strandloper

foto Marga Ronhaar

Bij een rondje Noord-Holland, nu met de vogelwerkgroep, komen we zoals altijd een keer terecht bij de Dijkgaatsweide, en zien daar ontelbaar veel casarca's. Er was bijna geen water meer te zien, zoveel eenden en ganzen waren daar aanwezig. Wegvliegend, aankomend. Nooit eerder gezien, deze aantallen.

Rijdend langs onder water staande percelen zien we een dwergmeeuw, eerst verward met een grauwe franjepoot. De meeuw maakte dezelfde soort bewegingen als een franjepoot maar bij nadere bestudering o.a. van de koppenking bleek het toch een dwergmeeuw. Ook leuk!

visdief

foto Huub Vergeer

September

Hans Koster is terug uit Spanje en dat zullen we weten. Hij ziet nog boven Schiphol een slechtvalk, het zal niet waar zijn! Een dag later meldt hij zijn eerste smienten op het bovenland plus lepelaars en een juveniele purperreiger. Dezelfde als Dorothee eerder zag?

In het Amsterdamse Bos zie ik een eekhoorn die een pad oversteekt via elkaar kruisende boomtoppen en ik hoor een boomklever. Hans Koster hoort zittend op een bank in het Amstelpark boomvalken roepen.

In de wijngaard wordt weer geogst, er is zon en wind, we tellen meer dan 10 atalanta's die op de druiven afkomen.

En er zit een pijlstaartrups op het blad van de Pinotin druif. Zo'n grote maar ik weet niet welke.

We zijn een midweek in Zeeland via Battenoord voor de flamingo's en ja hoor, ze zijn er weer. Een dag later zien we een ruigpootbuizerd in het weiland, we blijven net zo lang wachten tot hij wegvliegt, witte staart, zwarte eindband, poten bevederd. Er was genoeg ander gevogelte te zien, vervelend was het wachten dus niet. Bij Stellendam zien we een slechtvalk en spreken we Deense vogelaars die de ruigpootbuizerd in hetzelfde gebied als wij hadden gezien.

In het Amsterdamse Bos is weer geluid, merels, grote bonte specht, roodborst en ook de groene specht laat van zich horen.

gaai

foto Henk Fritschek

Oktober

Bij een rondje Middelpolder zie ik waterhoen, smient, nijlgans, Kievit en kraakeend. Niet heel veel soorten maar de zon schijnt en het is er heerlijk lopen.

Hans Koster ziet 5 lepelaars op het Bovenland. Hij ziet ook de 'vaste' casarca, hij noemt haar Sandra. Bij dezen. Ook komt hij een witgatje tegen.

Werkend in de wijngaard hoor ik een raaf vanuit de hoge bomen grenzend aan de Emergohal en de bijentuin. Verder een tjiftjaf, jawel zingend en een onbekende vogel hoog over ons heen vliegend terwijl hij continue kao, kao roept.

Op mijn balkon probeert een roodborst in de kooi te komen maar omdat hij dan tegelijk met de vleugels wappert lukt het hem niet. Dan maar de restjes van de grond opruimen.

We zijn op Texel en zien gelukkig een levende alk in de haven van Oudeschild, verder een grauwe franjepoot in een plas bij de Marel (bezoekerscentrum), het was er druk met kijkers.

In het museum in Oudeschild is de jurk te zien die uit het palmhouten wrak is gehaald. Hij is prachtig! Leuk museum trouwens.

Weer thuis op 22 oktober landt er een koperwiek in de meidoorn en eet de een na laatste bes. Een groepje koperwieken vliegt in de vuurdoorn en doet zich te goed aan die bessen. Die had ik nu weer niet op Texel. Ik kijk uit mijn raam en er landen vinken en een keep in de acacia. Wat mij betreft is de herfst begonnen.

Op mijn balkon is het een drukte van belang, wel 10 mezen tegelijk eten van de pindacake en de zonnebloempitten.

Het valt onze leden op dat er zo weinig kraakeenden zijn. De sloten zijn vrijwel leeg op twee paartjes na, gezien door Jeannette.

Wilko heeft een kramsvogel in zijn meidoorn. Zie je wel: herfst.

Op 30 oktober ziet Hans Koster nog een visdief, hij vraagt zich af of ze nog wel wegtrekken. Volgens Peter Paul wel, maar later, tot zelfs in november.

In het Amsterdamse Bos hoor ik de boomklever en de merels, verder alleen nog gaaien.

Er steken 8 jonge nijlganzen de Graaf Aelbrechtlaan over op weg naar de sloot.

In de wijngaard wordt weer geoogst. Een fazant en waterhoen vluchten voor het geweld aan mensen. We horen een groene specht.

koperwiek

foto Marry de Boer

fazant

foto Adri den Bakker

November

Adri krijgt bezoek in haar tuin van twee fazantenmannen. In het Amsterdamse Bos heel veel leuke paddenstoelen, vinken, boomklevers en gaaien.

Hans Koster meldt dat door de recente storm het ooievaarsnest van het Amstelpark met plateau en al van de paal is gewaaid.

Thuis storm met regen. Wel vinken, mezen en boomkruiper. Een van de vinken probeert ook in de kooi te komen maar ook hem lukt het niet. Hij wandelt rond de kooi en eet de kruimels op.

En hoewel het nog geen winter is heeft Hans Koster alweer de grote gele kwikstaart gezien bij de rioolwaterzuivering samen met een witte.

Marleen Andriessen

Andere waarnemingen

mandarijneend

Deze foto is gemaakt door Romy Meinhardt in het Amsterdamse Bos bij de doorwaadbare plaats.

Contributie en ledenadministratie

Lidmaatschap

IVN kent leden, gezins/huishoudleden en gastleden.

Het lidmaatschap is een gecombineerd lidmaatschap van IVN Amstelveen en IVN landelijk.

Het lidmaatschap kost € 25 aan contributie per jaar, waarvan € 12,50 voor de afdeling is en de andere helft voor IVN landelijk. Hiervoor krijgen leden uitnodigingen voor bijeenkomsten en de bladen Mens en Natuur en Groene Zegge en kortingen op cursussen en artikelen uit de IVN-webwinkel.

Gezinsleden betalen € 9, waarvan € 7 voor de afdeling is. Zij ontvangen niet Mens en Natuur en de Groene Zegge.

Gastleden zijn leden van een afdeling die ook lid zijn van een andere IVN-afdeling.

Donateurs

IVN Amstelveen kent ook donateurs. Dit zijn personen die zich betrokken voelen bij de afdeling en de afdeling willen ondersteunen. Zij ontvangen het kwartaalblad 'Groene Zegge' en uitnodigingen voor bijeenkomsten. Donateurs betalen minimaal € 15. Een hoger bedrag komt geheel ten gunste van de afdeling.

Aanmelden voor lidmaatschap of donateur

Mensen die lid of donateur van onze afdeling willen worden, kunnen zich aanmelden via de website:

www.ivn.nl/afdeling/amstelveen. Het lidmaatschap duurt minimaal één jaar. Het lidmaatschapsjaar loopt van de datum van inschrijving tot dezelfde datum in het daarop volgende jaar. Het lidmaatschap wordt steeds automatisch verlengd met één jaar. Een lidmaatschap kan jaarlijks worden opgezegd tot zes weken voordat het lidmaatschap afloopt.

Het donateurschap loopt per kalenderjaar en hiervoor wordt de contributie jaarlijks omstreeks januari geïnd.

Adreswijzigingen en opzeggingen

Opzeggingen of wijzigingen in adres of lidmaatschap kunnen worden doorgegeven aan de penningmeester via penningmeesterivnamstelveen@outlook.com.

Bankrekeningnummer

Het rekeningnummer is NL 57 TRIO 0320 6724 76 t.n.v. IVN Amstelveen.

Ina Wisselink
penningmeester

IVN Lettersudoku dec. 2023

			R			A		
		V	A		*	D		S
	N				D			
						R		N
	R				S		I	
N	I	D						A
A		N	S		R	V		
								*
E	S		*		V			R

A D E I N R S V *

Tabel van de IVN lettersudoku zo invullen, dat elke rij, elke kolom en elk 3x3 blok alle letters bevat die onder de lettersudoku staan. De oplossing is een woord van 8 letters. Puzzel de * ook mee.

Op 10 januari staat de oplossing op de website van IVN Amstelveen

Boekhandel Blankevoort
Rembrandtweg 649-651 ☎ 1181 GV Amstelveen
020 6455694 ☎ boekhandelblankevoort@planet.nl

Dick de Vos

**Canon van de
Nederlandse natuur**

Op 30 oktober verschijnt *Canon van de Nederlandse natuur*. Daarin beschrijft Dick Vos - bekend van zijn boeken over vogelzang en met regelmaat te beluisteren bij *Vroege vogels* - vijftig karakteristieke soorten planten en dieren van Nederland. Met aandacht voor bodem en landschap, water en weer en ook geuren en geluiden. Een rijk naslagwerk voor elke natuur-liefhebber.

Canon
van de
**Nederlandse
Natuur**
Dick de Vos

KNNV Uitgeverij
Gebonden, 256 pagina's.

€ 29,95

Deze voorintekenaarsprijs geldt tot verschijnen. Na 30 oktober kost het boek € 32,95.
Kom langs in de winkel of maak € 32,00 (prijs + halve porto) over op NL12 INGB 0007 2780 05 t.n.v. Boekhandel Blankevoort o.v.v. 'Canon'.
Vergeet niet uw naam en adres!

Coördinatoren

Rondleidingen
Henk Breij : 6410179

Natuurkoffer
Ina Wisselink : 06-12946065

Paddenstoelencursus
Jenny Breij : 6410179

IVN stand
Bas ten Asbroek : 06-23250469

Natuurgidsencursus
Info bestuur

Insectencursus
Els Poel-Hellinga : 6404626

Vogelcursussen
Marleen Andriessen : 6455207

Bomenwerkgroep
Huub Vergeer: 06-52386825

Insectenwerkgroep
Els Poel- Hellinga: 6404626

Natuurfotografiewerkgroep
Saskia Persoon: 06-10817823

Paddenstoelenwerkgroep
Henk Breij: 6410179

Plantenwerkgroep
Henk Glas: 6470737

Vogelwerkgroep
Marleen Andriessen: 6455207

Weidevogelbescherming
Aad van Paassen: 6412548

PR
Diana Dobrosch
d.dobrosch@outlook.com

Publiciteit
Bas ten Asbroek: 06-23250469
bas_ten_asbroek@yahoo.com

Redactie "de Groene Zegge"
Hetty Kok
hettykok@outlook.com

Redactie website
Jeannette Schenk
webmaster.amstelveen@ivn.nl

Website
www.ivn.nl/afdeling/amstelveen

Wij zijn blij met uw kopij

Graag inleveren voor 10 februari 2024

bij hettykok@outlook.com

Foto's voorkant:
Elly Riemens en Ingrid de Winter

Foto achterkant:
Henk Fritscheck

Colofon

De Groene Zegge is het mededelingen- en informatieblad voor leden en donateurs van IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, afdeling Amstelveen. Het blad wordt vier keer per jaar, aan het einde van het kwartaal gratis aan leden en donateurs toegezonden.

IVN is een landelijke vereniging van vrijwilligers die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu. Zij doet dit door activiteiten op het gebied van voorlichting en educatie voor jong en oud, zoals excursies, cursussen, tentoonstellingen, enz.

Info: Hans Seijlhouwer, secretaris. Website: www.ivn.nl/afdeling/amstelveen.

Kopij aanleveren bij de redactie vóór de volgende sluitingsdata: 10/2, 10/5, 10/8, 10/11.

Teksten bij voorkeur getypt en niet opgemaakt. Redactie: Hetty Kok (zie coördinatoren).

I.v.m. auteursrechten dienen overgenomen teksten e.d. te zijn voorzien van bronvermelding en de goedkeuring van de auteur. De redactie behoudt zich het recht voor teksten in te korten.

Drukker: Editoo B.V. Kazemat 28, 3905 NR Veenendaal, tel. 0857737742, info@editoo.nl, www.editoo.nl

Retouradres Redactie De Groene Zegge
Dukdalf 44, 1186 WT Amstelveen

Beleef de natuur

